

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Dato: 30.06.2022
Vår ref: 22/00326-2
Deres ref:

Høringsuttalelse - forskrift om undersøkelse og utvinning av skjellsand og sand samt grus i kystnære områder

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til mottatt høringsbrev vedr. *forslag til forskrift om undersøkelse og utvinning av skjellsand, sand og grus i kystnære områder*, med høringsfrist 1. juli 2022.

Innledning

Forskriften er hjemlet i havbunnsmineralloven av 2019 og gjelder undersøkelse og utvinning av skjellsand, sand og grus fra marbakken og ut til en nautisk mil fra grunnlinjene.

Forslaget gir nærmere regler om, unntak fra og tilpasninger i bestemmelsene i havbunnsmineralloven for slik virksomhet.

Forskriften som foreslås viderefører i stor grad innholdet i gjeldende retningslinjer fra 1993/94 og er planlagt å erstatte disse.

DMF er på generelt grunnlag positiv til en forskriftsfesting av reglene.

Forholdet til minerallovens virkeområde og DMF sitt fagområde

Forskrift om undersøkelse og utvinning av skjellsand, sand og grus i kystnære områder skal etter § 2 gjelde i området fra marbakken og ut til én nautisk mil fra grunnlinjene rundt Fastlands-Norge. All den tid forslaget er en videreføring av gjeldende rett, legges det til grunn at det ikke kommer i strid med minerallovens stedlige virkeområde. Vi minner likevel om mineralloven § 4 (2) som med sin ordlyd regulerer følgende:

«[Mineralloven] gjelder ikke utenfor den private eiendomsrettens grenser i sjø. Loven gjelder likevel for aktiviteter som har til formål å utvinne mineralske forekomster fra innslagspunkt på land, men hvor den mineralske forekomsten strekker seg ut under havbunnen.»

DMF har som høringsinstans i saker etter plan- og bygningsloven erfaring med at enkelte kystkommuner tillater små uttak i «strandsonen» eller «fjæreområder», hvor det kan være behov for nærmere avklaringer på om uttaket er omfattet av hhv. mineralloven eller havbunnsmineralloven, eller om uttaket kun forvaltes gjennom kommunen som planmyndighet. Dette gjelder for eksempel for uttak som skal gjøres i områder hvor det ikke er en definert marbakke, hvor forholdet mellom mineralloven

og forskrift om undersøkelse og utvinning av skjellsand, sand og grus i kystnære områder kan komme på spissen. DMF sin erfaring tilsier at det generelt sett er behov for veiledning av kommunene med tanke på hvilket regelverk som kommer til anvendelse i det enkelte tilfelle, samt om hvilke ressursmessige hensyn som må ivaretas der det kun er kommunen som er ansvarlig som planmyndighet.

Av hensyn til å få etablert en god og riktig forvaltning av uttak i kystnære områder, er det derfor viktig at DMF konfereres i slike saker.

Forvaltning av ressurser i kystnære områder innebærer både det å sikre tilgang til forekomster før disse gjøres utilgjengelige av tiltak der forekomstene finnes, og at eventuelle uttak foregår slik at det sikres optimal ressursutnyttelse samtidig som at miljø- og samfunnshensyn ivaretas. Løsmasseforekomster langs kysten kan ligge på begge sider av grensen for den private eiendomsretten. Uttak av ressursene kan være omfattende naturinngrep som bør begrunnes i at det er et behov for masser. Før det tillates uttak bør det med fordel også sees på sammenhengen til mulig tilgang på overskuddsmasser fra bygge- og anleggsvirksomhet. Samtidig bør det vurderes om inngrep kan konsentreres mot etablerte uttak der dette er mulig.

Utvinningsplan, undersøkelsestillatelse og melding før oppstart

Høringsnotatet gir flere steder uttrykk for at dette er mindre omfattende utvinninger og at kravene derfor kan være lempelige. Dette beror etter DMF sin vurdering på hvilket sammenligningsgrunnlag som benyttes – utvinning på sokkelen eller f.eks. utvinning av byggeråstoff etter mineralloven. Det avgjørende bør være uttakenes påvirkning på omgivelsene.

Vi ser blant annet at det i forslaget § 8 legges opp til at kravet om utvinningsplan i noen tilfeller kan frafalles. Vi kan i den forbindelse vise til at DMF for mindre uttak av byggeråstoff, under gitte kriterier¹, har utviklet en FastTrack-løsning hvor driftsplan etter mineralloven genereres automatisk fra vårt digitale søknadsskjema. Dette som alternativ til å frafalle kravet om driftsplan.

Høringsinstansene er i høringsnotatet s. 6 bedt om å se særskilt på om det er:

- Behov for egen *undersøkelsestillatelse* (forskriften § 4)
- Behov for *melding* før oppstart av aktivitet, eller om bestemmelsen bør utgå, evt. om den ikke bør dekke utvinning (forskriften § 7)

Bestemmelsene har flere likhetstrekk med de bestemmelsene som DMF anvender i sin behandling etter mineralloven (*undersøkelse, prøveuttak og melding*). Vår erfaring med reglene om undersøkelse og prøveuttak etter mineralloven er at det er utydelig for tiltakshaver at de også må ha avklaringen etter annet regelverk. For å unngå ressurskrevende prosesser må reguleringen derfor være tydelig på hva som inngår, og på hvordan forholdet til annet regelverk er.

Krav om årlig rapportering i forskriften § 11 kan etter vårt syn vurderes å dekke informasjonsbehovet og erstatte et krav om melding om oppstart.

---

¹ [FastTrack - søknad om driftskonsesjon | Direktoratet for Mineralforvaltning \(dirmin.no\)](https://www.dirmin.no/om-oss/for-soknad-om-driftskonsesjon)

I kommentarene til bestemmelsene i høringsnotatet s. 15 fremgår det om forskriften § 5 at det i saker der det kreves konsekvensutredning skal konsekvensutredningen samt godkjent utvinningsplan foreligge *før* utvinningstillatelse tildeles. Ordlyden i selve bestemmelsen er ikke like klar, og bør etter vår vurdering klargjøres.

Også mineralloven åpner for behandling av søknad om driftskonsesjon før, eventuelt parallelt, med arealbehandling av driftsområdet etter plan- og bygningsloven. Samtidig er det den aktuelle planmyndigheten som skal ta den endelige vurderingen av om mineraluttak skal finne sted. Basert på våre erfaringer, oppfordrer DMF til en tydeliggjøring av om det skal foreligge et rekkefølgekrav eller ikke. En regulering av rekkefølgen i saksbehandlingen vil etter vårt syn være et ledd i å sikre en mer effektiv saksbehandling og avgjørelsesprosess både for forvaltningen, tiltakshaver og andre berørte parter, samt en tydeliggjøring av roller og ansvar mellom offentlige etater.

DMF støtter forslaget om å ikke opprettholde egen taushetspliktsbestemmelse.

Vennlig hilsen

Unni Garberg
seksjonssjef

Trude Aune Sagvik
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Trude Aune Sagvik

Mottakere:

Olje- og energidepartementet Postboks 8148 Dep

0033 OSLO